

INSTYTUT BADAŃ EDUKACYJNYCH

Rekomendacje

**Wzmacnianie polityki opartej na faktach na rzecz poprawy umiejętności
podstawowych osób dorosłych
Projekt współfinansowany w ramach programu
Unii Europejskiej Erasmus+**

IBE

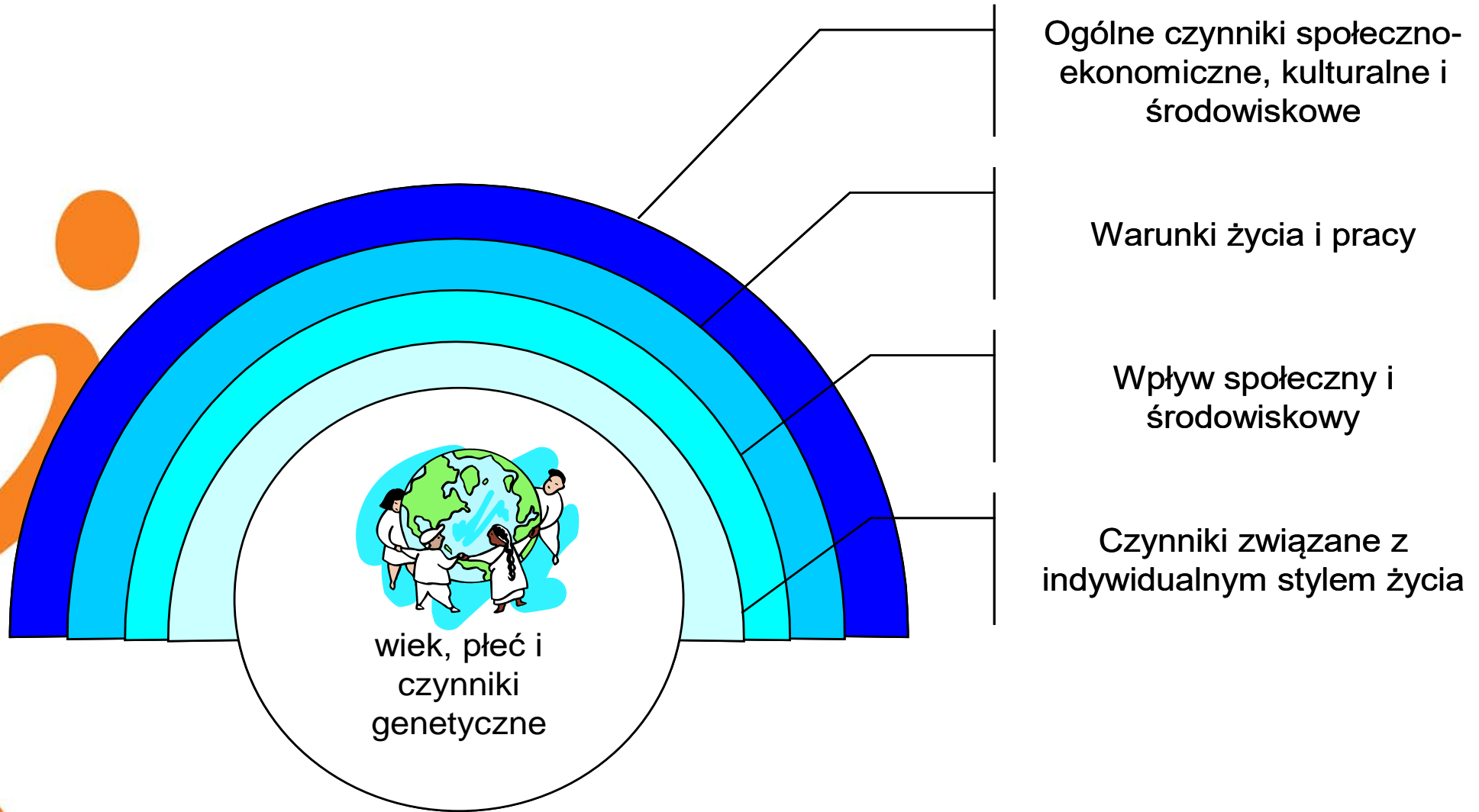
INSTYTUT
BADAŃ
EDUKACYJNYCH

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

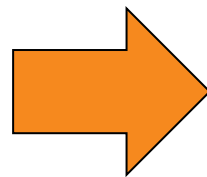
Projekt współfinansowany
w ramach programu Unii
Europejskiej Erasmus+

Różnorodność uwarunkowań nierówności

Główne wnioski płynące z analiz

- Niskie wykształcenie i niskie kompetencje wynikają z uwarunkowań na wczesnym etapie życia:
  - Wykształcenie rodziców i kapitał kulturowy
  - Warunki otoczenia edukacyjnego: dostęp do oferty edukacyjnej w okolicy zamieszkania
  - Niska efektywność działań mających na celu wyrównanie szans:
    - Edukacja przedszkolna
    - Zajęcia wyrównawcze w szkole
    - Inne formy wsparcia rozwoju kompetencji

Działania o charakterze prewencyjnym
 Działania o charakterze wyrównawczym
 Działania o charakterze integrującym

najmłodszy
 „prime age”
 seniorzy

Różnorodność interwencji

Niewielkie
celowane
interwencje

Małe grupy

Małe obszary

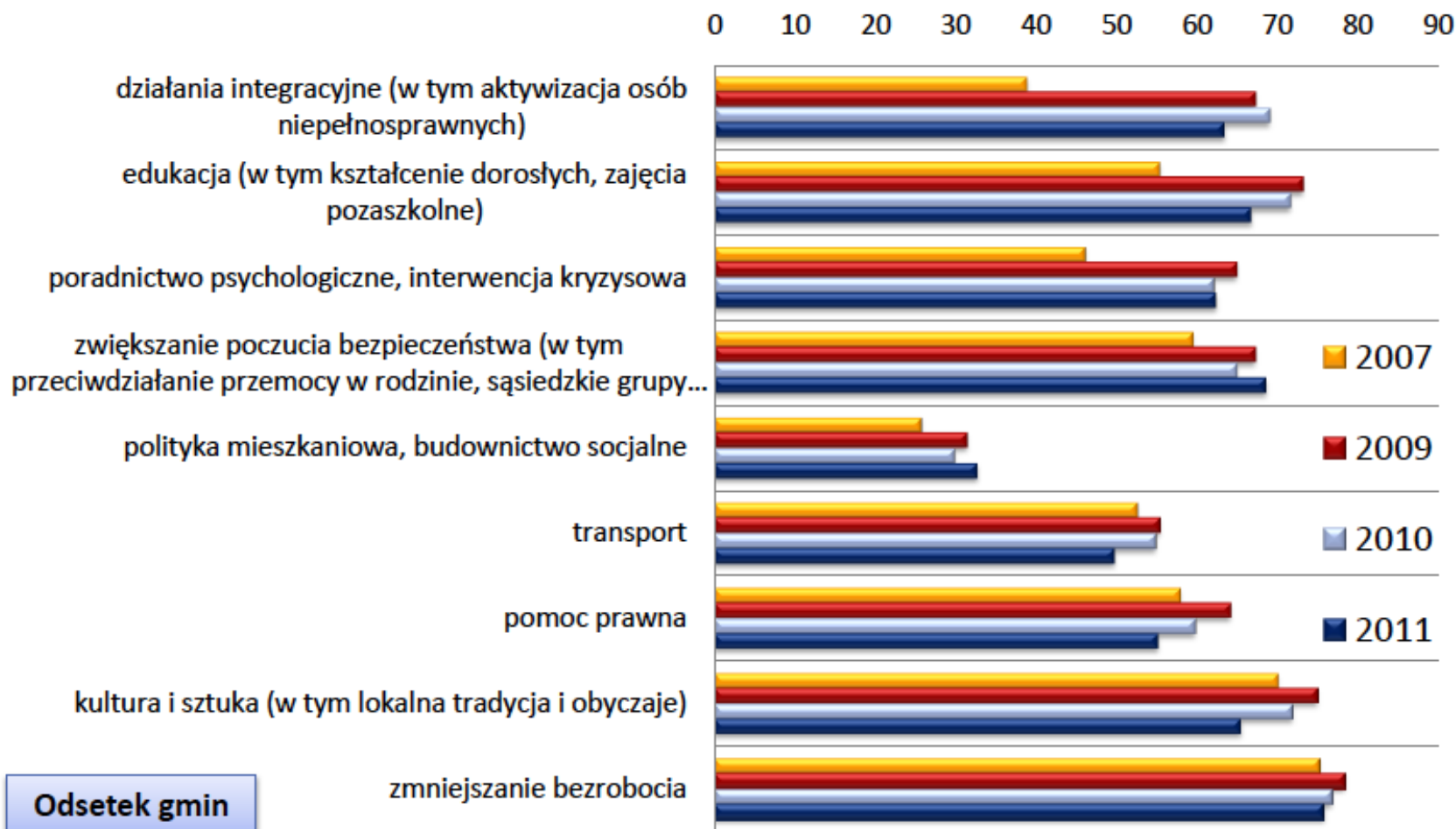
Duże programy nakierowane
na rozwiązywanie ogólnych
problemów społecznych

Szeroka perspektywa:

- Łączenie działań z obszaru edukacji, polityki społecznej, polityki rynku pracy, zdrowia...

Efekty działania Programu Integracji Społecznej PPWOW – przykład dobrej praktyki

Dostarczane przez **samorząd** (jednostki organizacyjne Urzędu Gminy)
- usługi realizowane w 2010 roku częściej niż w 2007

Uwaga! W stosunku do 2011 roku podano przewidywania gmin!

Rekomendacje: wczesna interwencja

- Przeciwdziałanie nierównościom edukacyjnym powinno zaczynać się na wczesnym etapie nauki:
  - Wsparcie adresowane do rodziców dzieci 0-6 z rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym i wczesna diagnoza zaburzeń rozwojowych
  - Wyrównywanie nierówności w dostępie do edukacji przedszkolnej
  - Wczesne diagnozowanie i wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i gimnazjach:
    - ✓ Oferta zajęć pozalekcyjnych o charakterze wyrównawczym
    - ✓ Świetlica (szkolna, pozaszkolna) jako miejsce spotkań dzieci i młodzieży: zajęcia dodatkowe, pomoc w odrabianiu prac, „kącik gier komputerowych”
    - ✓ Angażowanie wolontariuszy
- Poprawa jakości kształcenia kompetencji ogólnych i zawodowych w szkołach zasadniczych zawodowych
  - Współpraca z pracodawcami: kształcenie dualne
  - Praktyki zawodowe jako miejsce kształtowania kompetencji zawodowych i ogólnych

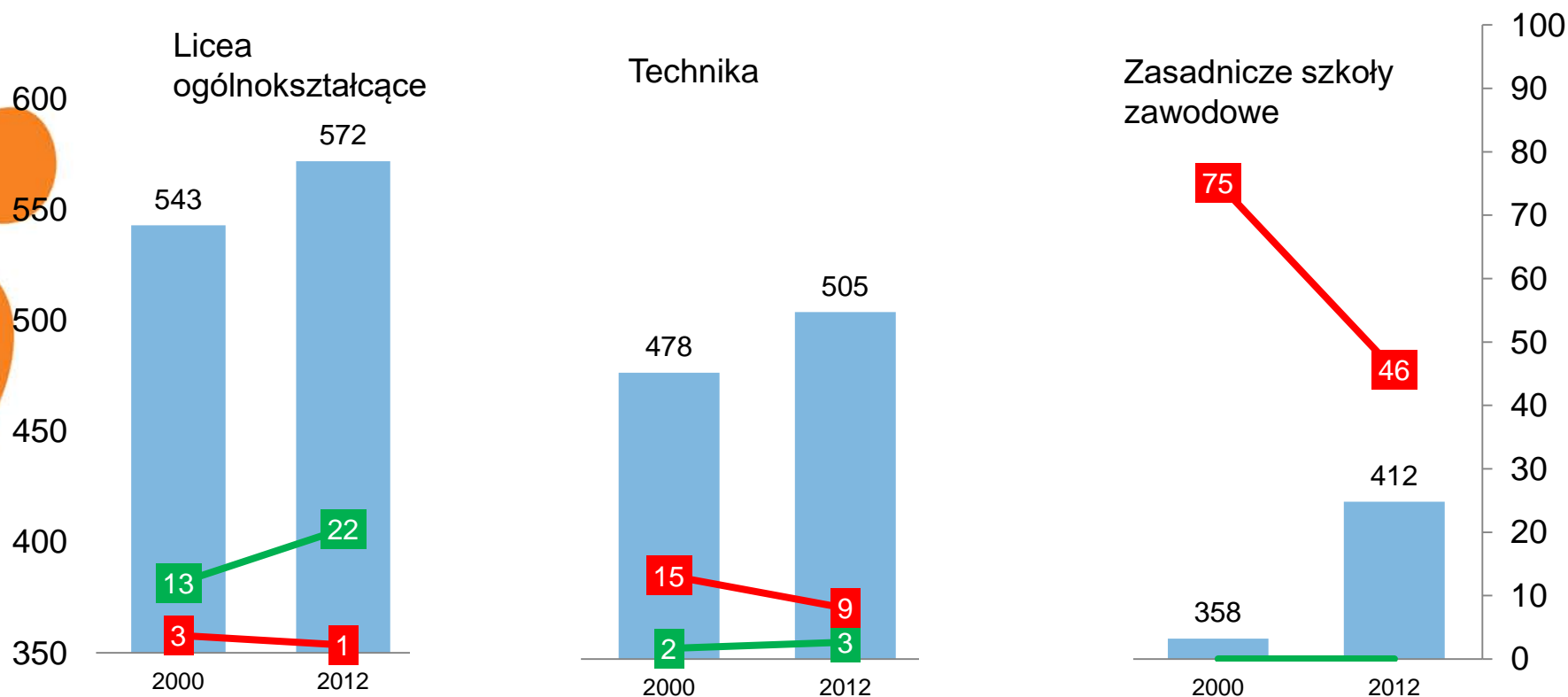
Rekomendacje - TIK

- Wykształcenie podstawowych kompetencji obsługi komputera na etapie obowiązkowej edukacji ogólnej (gimnazjum)
- Diagnoza podstawowych umiejętności rozumienia tekstu i rozumowania matematycznego przed kursami komputerowymi
- Działania uświadamiające potencjalne możliwości wykorzystania technologii

Zmiany umiejętności uczniów rozpoczynających szkołę średnią/ponadgimnazjalną w 2000 i w 2012

Średni wynik i różnice w odsetku najlepszych i najslabszych według rodzajów szkół (rok 2000 – 15 latkowie, rok 2012 – 15-latkowie)*

* W analizach pominięto uczniów powtarzających klasę

- średnia
- poziom 5 i 6 (%)
- poniżej poziomu 2 (%)

Rekomendacje: ograniczenie populacji NEET

- Konieczność działań kompleksowych i wielowymiarowych
- Wspieranie powrotu matek na rynek pracy
  - Dostępność opieki
  - Szkolenia i przygotowanie do pracy
  - Łączenie zajęć dla dorosłych i dla dzieci

Rekomendacje: działania wyrównawcze

- Postawy osób uczących się i wybory edukacyjne:
  - Przekonanie, że zwiększenie kompetencji i uzyskanie kwalifikacji pomoże im na rynku pracy
  - Przekonanie, że uzyskiwane kwalifikacje są potrzebne i związane z potrzebami rynku pracy

Działania o charakterze świadomościowym, z uwzględnieniem testimoniali

Monitorowanie rynku pracy, losów absolwentów, systemu kwalifikacji

Rekomendacje: Zindywidualizowana oferta

- Bilans kompetencji i uwzględnienie posiadanej wiedzy i doświadczenia w drodze do uzyskiwania kwalifikacji
- Działania wspierające:
  - ✓ Integracja społeczna
  - ✓ Zdrowie
- Zorientowanie na klienta:
  - ✓ Odpowiednio dobrane grupy: (np. kobiety wiejskie, osoby 50+..)
  - ✓ Opiekun / tutor
  - ✓ Prosty język i prosta informacja

Rekomendacje: polityka rynku pracy

- Weryfikacja i udoskonalenie systemu profilowania bezrobotnych
  - ✓ Osoby o niskich kompetencjach, także NEET często są przydzielone do profilu 3., co ogranicza ich dostęp do oferty polityk rynku pracy
  - ✓ Dodatkowo przypisanie do profilu 3. ma charakter stygmatyzujący (raport Panoptykon)

- Finansowanie szkoleń
  - ✓ Preferencje w dostępie do środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego dla szkoleń dla pracowników wykonujących prace niewykwalifikowane

Rekomendacje: integracja seniorów

- ❑ Promowanie aktywności społecznej i angażowanie w działania lokalne
  - ✓ organizowanie w szkole podstawowej (rejonizacja; bliskość miejsca zamieszkania) jednej wywiadówki z dziadkami zamiast rodzicami - cel: nawiązywanie, podtrzymywanie nawiązywanie więzi lokalnych;
  - ✓ organizowanie spotkań z dziadkami w szkołach (wspomnienia o dawnej szkole) - nawiązywanie więzi międzypokoleniowej; zmniejszanie poczucia izolacji społecznej;
  - ✓ nagrywanie wspomnień swoich dziadków (pra-dziadków) przez uczniów - wzmocnienie więzi międzypokoleniowych, etc. - można jako element programu nauczania.

Budowanie kompetencji na poziomie lokalnym

□ Program Rozwoju Kompetencji

□ Działania ukierunkowane na wybrane społeczności lokalne/gminy

✓ Dobór w oparciu o wskaźniki wskazujące na niskie kompetencje:

- ✓ Bezrobocie
- ✓ Struktura wykształcenia osób dorosłych
- ✓ Szkoły z niskim EWD
- ✓ Korzystanie z pomocy społecznej

□ Wsparcie działań lokalnych przez sieć konsultantów regionalnych

- ✓ Identyfikacja liderów lokalnych i współpraca z nimi
- ✓ Włączenie działań związanych z poprawą kompetencji do lokalnych strategii edukacyjnych i rozwiązywania problemów społecznych
- ✓ Finansowanie wybranych programów edukacyjnych
- ✓ Promowanie korzystania z dostępnych możliwości: Erasmus plus, PO WER, RPO w priorytetach dotyczących edukacji, zatrudnienia i integracji społecznej

(w oparciu o doświadczenia PPWOW)

Zaangażowanie różnorodnych instytucji lokalnych

- Instytucji Trzeciego Sektora, np. lokalnych (osiedlowych) “klubów seniora”, kół gospodyń wiejskich, jednostek OSP, etc.
  - ✓ proste formy aktywności, adekwatne w stosunku do niskiego poziomu kompetencji kulturowych grupy docelowej
- Zaangażowanie wspólnot parafialnych integrujących społeczność osób starszych.
  - ✓ poszerzenie aktywności wspólnot tego typu o aspekty podnoszące ogólną aktywność społeczno-kulturową
- Lokalnych bibliotek i instytucji kultury
- Włączenie do koncepcji Lokalnych Ośrodków Wspierania Edukacji

